

ефективним методом терапії неплідних корів з дисфункцією яєчників, що дозволяє також зменшити витрати на простагландини і підвищити ефективність їх дії, забезпечує високий лікувальний ефект у порівнянні з традиційним методом. Запропонована тканинна терапія також має активну імунотропну дію на організм хворих корів, що проявляється у підвищенні загального вмісту лейкоцитів та лімфоцитів, номалізації показників клітинного та гуморального імунітету.

Проведені клініко-експериментальні дослідження для стимуляції та відновлення статеві функції корів із функціональними розладами яєчників дозволяють рекомендувати наступний комплекс лікувальних заходів: триразове паравагінальне введення молозива та препарату АСД фракції 2 (20:1) в дозах 20, 25, 30 мл з інтервалом 3-4 доби у поєднанні з масажем яєчників та матки.

УДК 619: 616. 391: 616-085: 636. 2.

Матушак Р.С., студент 2 курсу магістратури спеціальності "Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Лайтер-Москалюк С.В., кандидат вет. наук
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВРОДЖЕНИЙ РАХІТ ТЕЛЯТ: ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ

Ріст, розвиток та продуктивність сільськогосподарських тварин значною мірою залежить від ступеня забезпечення її потреби у вітамінах та мінеральних речовинах. Наукові дані стверджують важливу роль у становленні організму телят, поєданого застосування вітамінів А і D разом з мікроелементами. Нестача вітаміну D призводить до порушень обмінних процесів в організмі, а особливо впливає на мінеральний обмін кальцію і фосфору. Дефіцит вітаміну D є досить розповсюдженим, що зумовлює у тварин розлади мінерального обміну, а саме порушення співвідношення кальцію й фосфору: молодняк хворіє на рахіт, а дорослі тварини – на остеомаліцію, остеодистрофію, перед – та післяродове залежування, післяродову гіпокальцемію і гіпофосфатеємію.

Метою нашої роботи було вивчити причини виникнення рахіту, дослідити лікувальну ефективність препаратів "Кальфостонік", "Оліговіт" і "Кальфосет" у рекомендованих виробником дозах, тривалості застосування при лікуванні та профілактиці захворювань, викликаних нестачею вітамінів, мінеральних речовин в організмі телят.

Дослідження проводили на телятах української чорно-рябої породи із клінічними ознаками порушення мінерального обміну або підозрою на захворювання в господарствах Кам'янець-Подільського району.

Для проведення досліджень було підібрано 20 голів телят за принципом аналогів по 10 в кожній групі. Телятам першої дослідної тричі на добу задавали разом з кормом "Кальфостонік". Другій дослідній групі телят було введено внутрішньом'язево препарати "Оліговіт" та "Кальфосет" Препарати застосовували згідно з листівками-вкладками. Курс лікування обох груп складав 20 днів.

Проведення досліджень розпочали з аналізу раціону корів, які на початку нашого дослідження відповідали деякою мірою їх потребам. Але з часом

поживність раціонів погіршувалась, особливо це було відчутно у зимово-стійловий період, коли основна кількість корів були глибокотільними. Саме в цей період відбувається інтенсивний ріст плода, а раціони в цей час виявилися дефіцитними, особливо за вмістом білка, вітамінів, макро – та мікроелементів. Аналіз годівлі в стійловий період показав що, раціони корів характеризувались дефіцитом кормових одиниць, перетравного протеїну і цукрів. Відмічено понижений вміст кальцію та фосфору. При аналізі раціонів встановлено підвищення кислотності силосу (рН нижче 4) і збільшення вмісту оцтової та масляної кислоти (до 40%). Наукові дослідження стверджують, що при недостатньому забезпеченні корів біологічноактивними речовинами у телят малі запаси вітаміну D після народження, а у молоці корів вітаміну D практично немає. Крім того, тварини утримуються на прив'язі, що усуває такий важливий фактор для забезпечення організму вітаміном D, як природну інсоляцію. Такі умови утримання маточного поголів'я, на нашу думку, і призводять до розвитку рахіту в телят раннього віку.

При клінічному огляді телят спостерігали симптоми захворювання на рахіт: в'ялість, понижений апетит, потовщення суглобів і ребер у місці їх з'єднання з хрящами, збільшення зап'ястних суглобів. Ліктьові суглоби були ледь відведені від тулуба, передні кінцівки широко розставлені. Пульс у тварин був частий, слабкий, недостатнього наповнення, тони серця приглушені й ослаблені. Кількість дихальних рухів була у межах верхньої межі норми. Спостерігали порушення функції травного тракту – гіпотонію передшлунків, поноси, що привели до схуднення тварин

В результаті проведеного лікування у тварин дослідних груп зникли клінічні ознаки захворювання. На основі результатів клінічного дослідження встановили попередній діагноз - вроджений рахіт. При отриманні позитивних змін після введення вітаміну D був встановлений остаточний діагноз – рахіт або D-гіповітаміноз. При спостереженні за клінічним станом телят двох дослідних груп по завершенні лікування було досягнуто 100% терапевтичної ефективності

Висновок. Лікування рахіту телят, що базується на пероральному введенні препарату “Кальфостонік” в дозі 15 г/гол – тричі на добу щодня у I дослідній групі, та парантеральному введенні препаратів “Оліговіт” в дозі в дозі 0,5 мл/10 кг живої маси один раз на тиждень та “Кальфосет” 80 мл/гол у II дослідній групі усуває прояв клінічних ознак захворювання і сприяє підвищенню продуктивності телят раннього віку. Причому, більш вираженим лікувальний ефект спостерігали у II дослідній групі тварин.